JOHANNIS BRUNNEMANNI JCTI COMMENTARIUS IN PANDECTAS.

BIBLIOTECA UNIVERSITAR SALAMAN

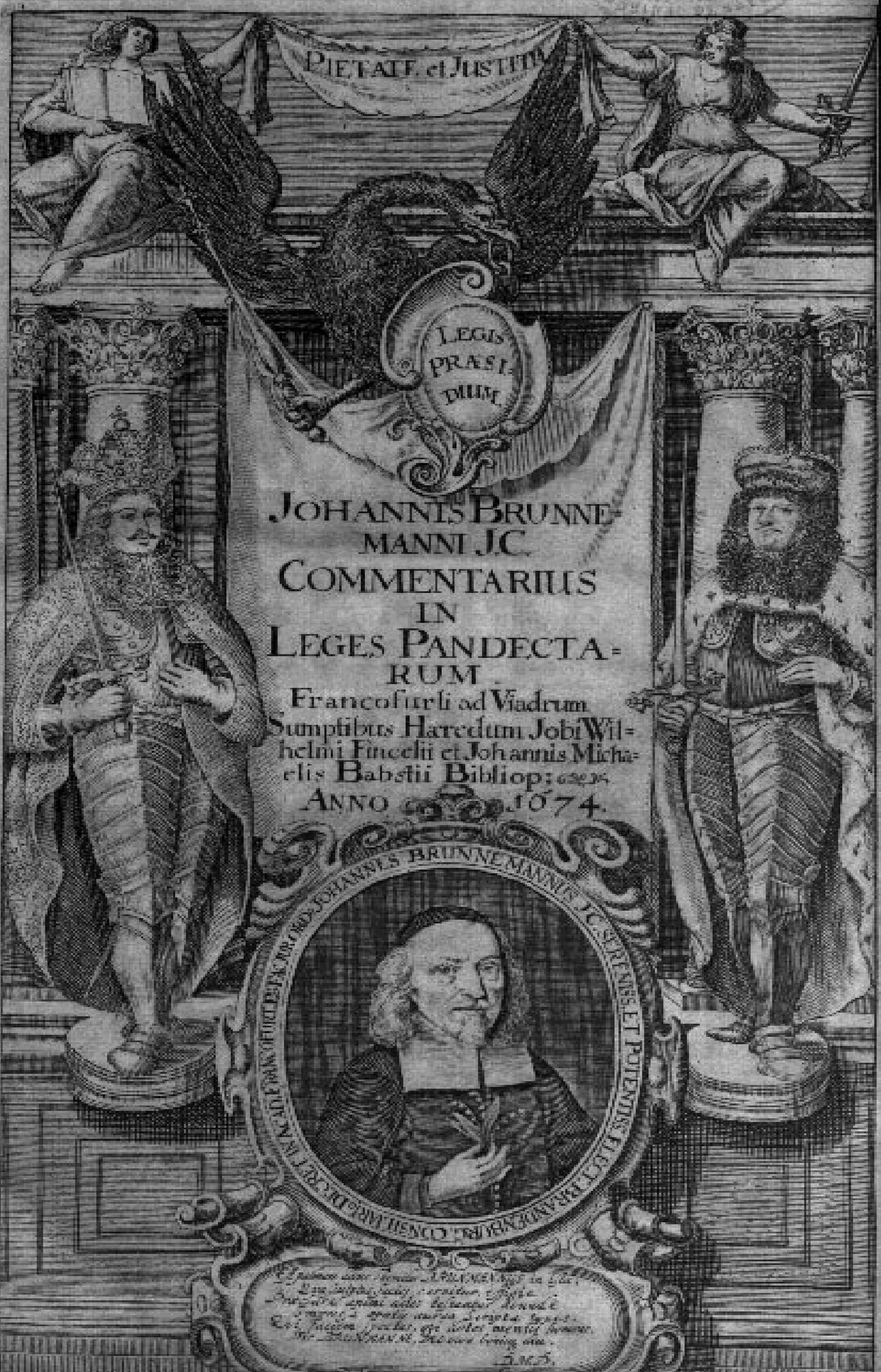
PIETATI et JUSTITIÆ
LEGIS PRÆSIDIUM
JOHANNIS BRUNNEMANNI J.C.
COMMENTARIUS IN LEGES PANDECTARUM.
Francofurti ad Viadrum
Sumptibus Hæredum Jobi Wilhelmi Fincelii et Johannis Michaelis Babstii Bibliop:
ANNO 1674.
JOHANNES BRUNNEMANNUS J.C.

JOHANNIS
BRUNNEMANNI, J.C.

Sereniſſ. & Potentiſſ. Elect. Brandenburg. Conſiliarii, in Academia Viadrina Anteceſſoris & Facult. Jurid. Ordinarii ac SENIORIS

COMMENTARIUS

In

QVINQVAGINTA LIBROS

PANDECTARUM,

Qvo

Leges ſingulas, qvæ uſum habere videbantur, reſolvuntur, ac ſuccinctè explicantur, Controverſiæ itidem in Academiis & Foro frequentatæ nervosè deciduntur, & qvæ ex qvovis Textu notabilia erui posſint, ex Antiqvioribus pariter ac Recentioribus Juris noſtri Interpretibus undiqvaqve collecta ſubjiciuntur, & omnia ad Uſum Forenſem accommodantur.

OPUS THEORETICO-PRACTICUM

à multis hactenus deſideratum;

EDITIO SECUNDA,

Ab ipſo Autore recognita, Legum plurimarum, in priori editione omisſarum, interpretatione adaucta, & Autore vivis erepto, ejus mandato publici juris facta

à

SAMUELE STRYKIO, J.U.D.

Com. Pal. Cæſ. & Pandect. Prof. Publ.

Acceſſit

INDEX RERUM ET VERBORUM

LOCUPLETISSIMUS.

Cum Specialibus

SACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS

ET

Serenisſimi ac Potentisſimi Electoris Brandenburgici	*Nobil. & Præpotentum Fœderati Belgici Ordinum*

PRIVILEGIIS.

FRANCOFURTI AD VIADRUM,

[illegible]

ANNO M. DC. LXXIV.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA · SALAMANCA

SERENISSIMO atq; POTENTISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO

DN. FRIDERICO GVILIELMO,

MARCHIONI BRANDENBURGENSI, SACRI ROMANI IMPERII ARCHI-CAMERARIO ET ELECTORI,

SUPREMO BORUSSIÆ PRINCIPI.
MAGDEBURGI, JULIÆ, CLIVIÆ, MONTIUM, STETINI POMERANORUM, CASSUBIORUM, VANDALORUM, IN SILESIA CROSNÆ ET CARNOVIÆ

DUCI.

BURGGRAVIO NORIBERGENSI,
PRINCIPI HALBERSTADII, MINDÆ ET CAMINÆ, COMITI MARCÆ ET RAVENSBERGÆ,
DOMINO RAVENSTEINII ET DITIONUM LAUWENBURG ET BUTOW, ETC. ETC.

PRINCIPI PIO, FELICI, AUGUSTO, PACIFICO.

Felicitatem perennaturam!

I. N. D. N. J. C.

JOHANNIS BRUNNEMANNI JCti,

COMMENTARII IN PANDECTAS,

LIBRI PRIMI,

TITULUS I.

De Juſtitia & Jure.

Ad Leg. Juri operam. 1. pr. §. 1. & Leg. Juſtitia. 10.

SUMMARIA.

Finis Jprudentiæ. n. 1.
Definitionis juſtitiæ explicatio. 2.
Particularis juſtitia quotuplex? 3.
Jus quomodò ars æqui & boni? 4.
Jus vel publ. vel priv. 5.
An Principi poteſtas circa ſacra competat? 6.
Jus privatum circa quid verſetur? 8.
Jus naturale quotuplex? 9.
Quotuplex jus gentium? 10.
Jus in genere quomodo diſtinguatur? 11.

1. AGitur in hoc titulo
de proximo fine Ju-
riſprudentiæ, quia
ſolent practicæ di-
ſciplinæ methodô
2. reſolutivâ à fine in-
cipere. Juſtitia au-
tem definitur à Ju-
ſtiniano, *in L. 10. h. t.*
quod ſit conſtans ac perpetua voluntas, id
eſt, habitus moralis, ſuum cuique tribuendi;
Suum, inquam, Deo, Suum ſibi, Suum aliis
hominibus, imo ſuum ſuo modo etiam aliis
animatis creaturis. Et ſic intelligitur Juſti-
tia Univerſalis, in eô à Virtute diſcriminata;
quod Virtus abſolutum quid ſit, Juſtitia ve-
rò Univerſalis relationem quandam impli-
cet. Sed ſi verba (ſuum cuique tribuendi)
de aliis hominibus præciſè intelligas, non
repugnâſim, hanc definitionem juſtitiæ par-
ticulari propriè competere. Particularis 3.
juſtitia vulgò in Diſtributivam & Commu-
tativam dividitur. Illa circa res communes
tribuendo; Hæc circa res ſingulares verſa-
tur. Illa res cum perſonâ; Hæc res inter
ſe confert. Illam in præmiis non tantùm,
ſed & pœnis obſervandam puto, ita tamen
ut in pœnis interdum arithmetica propor-
tio, ut in homicidio & aliis; interdum in
Contractibus, v. gr. Societate & ſimil. et-
iam Geometrica proportio obtineat. In
reſtitutione damni Juſtitiam Commutati-
vam habens agnoſco. Jus verò hic defini- 4.
tur, quod ſit ars boni & æqui, ſeu eſt Ars do-
cens, quid juſtitiæ conforme, & quid in ſin-
gulis caſibus, etiam ſpecialiter non deciſis,
rectè reſponderi debeat, conſiderata partim
Reip. utilitate. *Conf. Cujac. Tom. 2. pag. 91.
Zaſius Tom. 1. pag. 101. Rachov. in Comment. ad
h. Leg. p. m. 72. Forton. Garc. Tom. 1. Repet. Jur.
Civ. p. 239. Marius Salomonius pag. 57.*

Ad §. 2. In hoc §. Jus dividitur in pu- 5.
blicum & privatum; Illud verſatur circa
ſtatum & gubernationem Imperii. Et conſi-
ſtit in Sacris, Sacerdotibus & Magiſtratibus.
Sacra ad jus publicum pertinere, noſtris vi- 6.
detur eſſe certum: quod tamen nonnulli
negatum volunt, & Principi nullam conſti-
tuendi quid circa ſacra, nullam cognoſcen-
di ſuper decretis Synodorum poteſtatem
relinquunt, inter quos *D. Jacobus Revius in
libello contra Vedelium edito.* Ait enim, Mo-
ſem, Davidem quidem conſtituiſſe quid cir-